

BIBLIOTECA DOCUMENTARA
Odorheiu Seculesc
TUDOMANYS
KONYVTAR
Szekelyudvarhely.

Szekely Közélet

Előfizetési árak:
Égész évre 120 leu.
Fél évre 60 leu.
Negyed évre 30 leu.

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság
Megjelenik szombaton reggel
Felelős szerkesztő: TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulev. Regele Ferdinand 14 szám
Telefonszám: 34.

Vitán kívül.

A helybeli két román lap általánosan felszinen tart egy nagy nemzeti kérdést, amely tudósok számára is nehéz probléma, s amely felett még vitatkozni is csak tudományos alapon és tudományos felkészültséggel lehet. Az említett két lap nem ilyen alapon tárgyalja az ügyet, hanem egy sokkal könnyebb módszerrel: politikai kérdéssé alakítja azt. A tárgyalási módor tekintetében pedig egyáltalában nem ismer határt és szívesen használja a szenvedélyesség hangját.

A kérdéssel, amely éppen ránk nézve nagy kérdés, mi is szívesen foglalkoznánk és tudnánk is foglalkozni. Azonban ránk nézve a vitatkozásnak az a korlátlan szabadsága, amit a két lap megenged magának, nincs meg. Megpróbáltuk a tudományos alapon való vitát, s az ellenfél válaszában hatóság beavatkozást hívott segítségül. Ilyen esetről lapunk 1934 február 3-iki számában is beszámoltunk. Már pedig ha a vitában a szemben álló felek nem használhatnak egyenlő fegyvert, akkor sem vitáról, sem a vita igazi céljáról: egymás meggyőzéséről és az igazság kiderítéséről nem lehet szó.

Ezért nem vitázunk, ezért nem írunk választ még a választ kihívó cikkekre sem, s kérjük, vegyék tudomásul ezt olvasóink is, akik ezekre a cikkekre minket időnként figyelmeztetnek és várják a vitabeszállást.

Mikor nyílik meg a parlament?

A régóta szünetelő parlamenti ülészakot a kormány eddigi tervei szerint november 15-én nyitnák meg újból. A Nemzeti Parasztpárt, amely annyi belső viszály után most újból magának követeli a kormányzást, a tervezett megnyitás előtti napon, november 14-én óriás gyűlést akar tartani Bucurestiben azzal a számítással, hogy a kormány helyzetét a másnapi parlamenti megnyitón megnehezítse. Lehet, hogy ez a terv megváltoztatja a parlament megnyitásának határnapját, mert újabb hírek szerint a kormány, hogy a Nemzeti Parasztpárt számítását keresztül huzza, most azt tervezi, hogy a parlamentet már október 15-én megnyissák. Egyébként érdekes és a pártversenyre jellemző a kormányzatnak az a kijelentése, amelyet eddig még minden pártkormány a maga dicsőítésére használni szokott, tudniillik, hogy kormányváltásról szó sem lehet, mert nincs utód, akit kormányra lehetne ültetni.

Nem akarják tárgyaini a kisebbségi alkalmazottak nyugdíj-kérvényét.

A kormány a nyugdíjintézetnek tiltó rendelkezést adott ki, amely szerint még azoknak a kisebbségi alkalmazottaknak nyugdíjkérvényeit sem szabad letárgyalni, akik orvosi bizonyítvánnyal igazolták szolgálatképtelenségüket. A kormánynak az a fellevése, hogy egyes tisztviselők így akarnak kibujni a nyelvvizsga alól, nélkülözi a jogi és erkölcsi alapot s ezért Willer József dr. képviselőnk memorandumot nyújtott át Tatarescu miniszterelnöknek, amelyben ezen tilalom visszavonását kérte. Kifejtette, hogy azoknak a tisztviselőknek az ügyét is rendezni kell, akik a nyelvvizsgán már valóban elbuktak, tehát annál kevésbé lehet megtagadni a nyugdíjat olyanoktól, akik nem is bukhattak el a nyelvvizsgán. Willer képviselő a nyugdíjintézet új elnökét, Maxim volt minisztert is felkereste ez ügyben s az elnök kijelentette, hogy a törvényt be fogja tartani s a helyesen felszerelt kérvényeket letárgyalják.

Ipartestületi ügyek.

— Az ipartestület közleményei. —

A hátralékos forgalmiadó behajtásáról az ipartestület érdeklődött a helybeli pénzügyigazgatóságnál, ahol a következő tájékoztatást kapta:

Az 1932 év végén megszűnt a kisiparosok forgalmi adója, de az ezt az esztendő megelőző években nagyon sokan voltak hátralékban a forgalmi adóval, amely általában (pausal) volt megállapítva. Hogy az 1933 évben nem kellett forgalmi adót fizetni, az elmaradt évek hátralékos adóját sem fizette senki. Amikor egyik vezérfelügyelő vizsgálatot tartott az adóhivatalnál, kitént az adókönyvekből, hogy tekintélyes összeg van kint 1930—31—32 évi forgalmi adó címén és ennek a kimutatását kérte. A kimutatás megküldésére hosszú idővel elrendelte a pénzügyminiszter, hogy ezeket az adókat haladéktalanul hajtsák be. Azokat az adókat, amelyek 1932 április 1-ig voltak esedékesek, 85%-ban bonnal is lehet fizetni, míg 15% készpénz kell, hogy legyen. A későbbi, vagyis az 1932 évre szóló forgalmi adót pedig készpénzben kell megfizetni. Így tehát a forgalmi adóval hátralékos iparos társaink igyekezzenek ezt az adót megfizetni, mert szintén behajtják ugyanolyan módon, mintahogy a többi, egyes, pót stb. adókat.

A tanonciskolai beiratások már megkezdődtek, úgy hogy hétfőn, szeptember 30-án befejeződnek. Beiratkozni lehet ez időn belül minden nap 5—8 óráig. Igyekezzék minden tanonctartó iparostársunk tanulóját a tanonciskolába beírni és pontosan

járatni, nehogy különben kellemetlenség származzék.

Az általános és közös iparostügyeket rendszerint ismertetjük e lap hasábjain s kérjük a lapot olvasó iparos társainkat, közöljék másokkal is az olyan természetű közleményeket, amelyek általánosan minden iparost érdekelnék.

Ismételten felhívjuk iparostársaink figyelmét tanoncaik rendes időben való beszerződtesére, valamint segédek bejelentésére és a tagsági díjak pontos fizetésére. Munkakönyv nélkül segédek alkalmazni nem szabad, aki ez ellen vét, kihágást követ el.

Kerekes, asztalos-iparra tanulót keresünk. Az ipartestület

Állattenyésztési szindikátus alakul a vármegyében.

Lootz Frigyes dr. vármegyei főállatorvos kezdeményezése alapján, február 29-én, Mugeni községben megalakul az első állattenyésztési szindikátus, amely a vármegyénk területén bevált szimentháli-tenyésztés okszerű fejlesztését és törzskönyvelését lesz hivatva felkarolni. E szindikátus nagyjelentősége főleg az állattérképezés szempontjából fog megnyilatkozni, mert a külföld igényeit csakis ezen gyors fejlődésű és elsőrendű husztermelésre képes anyaggal tudjuk kielégíteni s e mellett a tejtermelés is megéli ezt a mértéket, amelyet egy a mai kor igényeinek megfelelő fajtaival akarunk elérni.

A szindikátus megalakulása vasárnap délelőtt ünnepség keretében, Andreiaș prefectus védnöksége alatt fog kimondatni, s ez alkalommal Mugeni község egy kisebbszerű, helyi

jellegű szarvasmarha kiállításra fogja bemutatni a pár év alatt elért szép tenyésztési eredményt. Ugyancsak ez alkalommal lesz bemutatva a község által most épített modern apaállat-istálló, mely ugy állategészségi, mint tenyésztési szempontból mintául szolgálhat a többi községeknek, amelyekben az állattenyésztés még nem felel meg a mai tenyésztési követelményeknek.

Kívánatos lenne, hogy ezen a nagyfontosságú alakuló ünnepségen a tenyésztők minél nagyobb számban jelenjenek meg, főleg pedig azok, kik már eddig is rendelkeznek jó tenyészanyaggal, hogy a szindikátusba leendő belépéssel annak sikerét biztosíthassák. Odorheiurol reggel fél kilenc órakor autóbusz indul a kiállításra a Kassabodega elől. Az autóbusz díja, menetjövét 30 lej.

Hivatalos jelentés az ország mezőgazdasági helyzetéről.

(Bucuresti, Napoca.) A földművelésügyi minisztérium a következő tájékoztató jelentést adta ki:

Szeptember első felében az esők javították a növényzet és a késői termények helyzetén. Beszarábiában és Moldva déli részein tovább tartott a szárazság s a késői termények fejlődése visszamaradt, illetve stagnál. A szalmás gabonák cséplése nagyrészt országszerte befejeződött. Most folyik az őszi szántás. Egyes vidékeken a munkálatokat a szárazság hátráltatja. A tengeri helyzete — kivéve a szárazság sújtotta vidékeket — kielégítő.

A beérkezett jelentések alapján a jelen gazdasági év tengertermését 480 vagonra becsülik. A vetésterület ez évben 5 millió 165 ezer hektárt tett ki. A babtermés — kivéve Beszarábiát, Moldvát és Dobrugeát — kielégítő. Középes termésre van kilátás. A vetésterület az idén 98 ezer 900 hektár volt. A napraforgómag termése gyenge. Beszarábia északi részében 150—200 kgr. os hektáronkénti eredméllyel számolnak. Az egész vetésterület az országban 191 ezer 400 hektár volt.

A burgonyaterület 206 ezer 850 hektárt tett ki. Jó termésre van kilátás, noha a Székelyföldön és Olténiában a szárazság következtében a burgonya

fejlődésében megakadt. Rovarok és más kártevők jelentéktelen károkat okoztak.

A szőlőtermés mennyiségileg kielégítő, minőségileg gyenge. Még megvan a lehetőség kedvező őszi időjárás esetén a minőségi feljavulásra. A májusi fagyokat, főként a bánági és beszarábiai szőlők sanyalták meg. E két tatományban gyenge termésre van kilátás.

A kisebbségi panaszok népszövetségi elintézésének gyorsítását

kérte Szentistváni Béla magyar kiküldött, a Népszövetség hatodik bizottságának most megtartott gyűlésén. Kifejezte a magyar kiküldött azt a kívánságát is, hogy a népszövetségi tanács a kisebbségi panaszok ügyében gyakrabban kérje ki a hágai nemzetközi döntőbírószék véleményét. A belga kiküldött csatlakozott a magyar felszólaláshoz, a kisantant államok kiküldöttjei elleneztek azt.

x Zongoratanítvánnyal közlöm, hogy a rendes tanítást szeptember elsején megkezdtem. Vállalok új tanítványt is. Tompa Lászlóné.

**Mindenféle fotó-munkák, ugy-
szintén, előhívás, másolás,
nagyítás és külső felvételezés stb.
szakszerű és gyors kidolgozását**

vállalja a

LÁNTZKY-DROGUÉRIÁBAN

Fotó-Pluhár. ☆ Előhívás ingyen.

Az Abrudbányai Ede dr. elleni izgatási bünperben újból elnapolták a főtárgyalást.

Közöltük már annak idején, hogy az 1934 május 27-iki pótválasztásból kifolyólag bünvádi eljárás indult meg az akkor megválasztott magyarpárti képviselőnk, Abrudbányai Ede dr. ellen, izgatás büntette miatt, azon a címen, hogy a választást megelőzőleg Porumbeni-Mari-Nagygalambfalva köz-
ségben mondott programbeszédében az összegyűlt magyar választó polgárokat a románság ellen izgatta. Jeleztük azt is, hogy Abrudbányai Ede dr. idézésre már két ízben, legutóbb július 3-án jelent meg a helybeli törvényszék előtt, képviselői mentelmi jogát sem vette igénybe, sőt az ügy mielőbbi letárgyalását kívánta. Abban a nyugodt tudatban tette ezt Abrudbányai, hogy a vád alapjául szolgáló tényállítást, amelyekkel Pop Augustin volt Porumbeni Mari-i jegyző a feljelentést ellene megindította, teljesen valótlanok, mert sem a kérdéses alkalommal nem használta a terhére rótt kifejezéseket, sem egyáltalán soha nem lépte túl a propagandagyűlések alkalmával a törvény által megszabott határokat. Azonban a már két ízben kitűzött főtárgyalást egyszer sem lehetett megtartani és pedig azért nem, mert a tanúk és nevezetesen maga a vádaskodó Pop Augustin, a törvényszék idézésére nem jelentek meg s ezért napolta el a legutóbbi főtárgya-

lást is a törvényszék, elrendelve egyúttal a meg nem jelent tanúk elővezetését. Harmadikban szerdára, szeptember 25-ikére tűzték ki a főtárgyalást. Abrudbányai ezen a tárgyaláson is megjelent, s megjelentek, egy kivételével, a tanúk is. A bírói tanács Glósz dr. táblabíró és Lega törvényszéki bíróból állott, a vádat Nica ügyész képviselte, a védelmet Wenetsek József dr. vállalta.

Abrudbányai képviselő kihallgatása során valótlanoknak jelentette ki a csendőri jegyzőkönyvben foglalt állításokat s előadta, hogy képviselőjelölti beszédében és beszédeiben általában csak a megengedett bírálatot gyakorolta az egyes kormányok és az egyes pártok és azok képviselői ellen, de sem uszítást, sem sértő megjegyzéseket nem tett intézmények, vagy a román nemzet ellen.

Ezután Pop Augustint hallgatta ki a törvényszék. A megyénkben jól ismert jegyző, teljesen beleélve magát egy magyarpárti képviselő ellen kezdeményezett eljárás hangulatába, terhelő adatokat igyekezett felmutatni. Eközben azonban súlyos ellenmondásba keveredett. Amikor ugyanis nagy megzemélyesítő és előadó képességgel arról beszélt, hogy az Abrudbányai kijelentései az ő nemzeti érzését sértették, az elnöklő táblabíró

kérdést intézett hozzá, ha így volt, miért nem szüntette be nyomban a gyűlést, mint a helyi rendőrségnek a képviselője, amikor a gyűlésen a helybeli csendőrség, tehát a karhatalom is jelen volt? Pop Augustin erre azt felelte, hogy azt nem merete tenni és az nem is lett volna észszerű, mert ott csak két-három román ember volt két-háromszáz magyar ellenében. Ha figyelembe vesszük, hogy megyénkben választási gyűléseken rendezavarás vagy törvénysértés, különösen pedig a hatóságoknak és a karhatalomnak való ellenszegülés soha nem történt és székely népünk mindig a leghiggadtabban és példásan viselkedik: már maga ez a körülmény kivon minden tárgyi alapot a Pop Augustin lélektani indokolása alól. Abrudbányai megjegyzése szerint éppen a kérdéses alkalommal Porumbeni-Mari köz-
ségben egy nagyobb számú csendőrlé-
génység és ennek megfelelő tiszt volt összpontosítva, tehát ott a Pop Augustin által festett ijesztő helyzetről még csak szó sem lehetett.

Ezután a törvényszék a főtárgyalást félbeszakította és azt délután 4 órakor folytatták. A délutáni tárgyaláson Nica ügyész indítványozta, hogy esetleges nézeteltérésekre való tekintettel a bíróság, élve a perrendtartás által erre nyújtott lehetőséggel, egészítse ki magát még egy bíróval hármas tanácsá és így tárgyalja le ezt az ügyet. A törvényszék az indítványnak helyet adott s annak következtében és tekintettel az idő előhaladt voltára is, a főtárgyalást november 7-ikére délelőtt 9 órára elnapolta. Abrudbányai Ede dr. képviselőnknek tehát akkor ismét, ezúttal már negyedszer kell megjelenie a törvényszéken.

A vármegyei asszonyok napja

A vármegyei ref. nőszövetségek f. hó 22-én Hoghiában konferenciagyűlést tartottak. A nőszövetségi tagok és az érdeklődők sokasága ellepte a szűk völgyben fekvő székely falut. Különösen a városból özönlött a sok vendég, élvezve a nyári erejében ragyogó szép őszi napot. Festői látvány volt a tanítónők képző ifjúsága, amint hosszú sorban kigyóztak le a Csicser felől. A dús program nagyobb része a templomban, a többi a szabad ég alatt folyt le. Népünk életébe vágó nagy kérdésekről esett szó, s az arcok kitűzöttek, a szívek átmelegedtek,

nemcsak a forró napsütéstől, hanem a lélek tüztől is. Bizonyágtétel és elkötelezés volt ez a délután.

Nagy Lajos esperes, aki az egész vasárnapot a hoghi gyülekezetnek szentelte s a délelőtti istentiszteleten is igen szép gyülekezetnek hirdette az ígét, a délutáni konferencián is lelkesedve és lelkesítve beszélt a gyermekről, Isten legdrágább áldásáról és arról az életet pusztító rettenetes bűnről, amely irtózik az anyaságtól. A konferenciát dr. Gyárfás Pálné, a vármegyei nőszövetség fáradhatatlan elnöke nyitotta meg, az ügy iránti nagy szeretetről bizonyosítva tevő, lelkes szavakkal. Egy év munkáját tárta fel a kör buzgó elnöke, Kiss Ferencné hoghi papné, akinek jelentéséből örömmel hallottuk, hogy minden köz-
ségben, de különösen a megye székhelyén követésre méltó, áldásos munka folyik. A jelentés nyomán foglalkoztak a cselédek és az idegenbe szakadt munkások lelki gondozásának kérdésével.

A konferencia fénypontjának kell neveznünk Borbáthné Vajna Éva tanárnő előadását úgy a tárgy fontossága, mint az előadás megkapó szépségénél fogva. Mit jelent az anyanyelv és mit tehetnek és mit kell tenniük az édesanyáknak az anyanyelvért? — ez volt a szép előadás tárgya, amely mindenkinek a szívét megragadta, vándorolva és lelkesítve, lesújtva, de föl-
emelve. Utána Simó János lelkész beszélt, szintén lelkesen a férfiak kötelességeiről, hogy ők az asszonyokkal együtt kell, hogy felépítsék azokat a lélek-várakat, melyekben minden veszedelemmel szemben megmaradhatunk. Volt jól sikerült ének- és szavaltverseny, ezekkel helyszűke miatt részletesebben nem foglalkozhatunk, de örömmel kell kiemelnünk, hogy a satulmicci asszonyok és leányok között voltak többen, akik 80, sőt 130 egyházi éneket tudtak szólóban elénekelni. Volt gazdag kiállítás is kézimunkákból, székely szőtteményekből, amelyek bizonyosságai székely népünk művészi hajlamának, s a nemzeti hagyományokhoz való ösztönös ragaszkodásának. Boldog falu, ahol olyan vezetők vannak, akik a népművészeti

hagyományokat értékelni és megőrizni tudják. Elismeréssel kell megemlékeznünk a hoghi nőszövetség vendégszeretetéről, ahogy a sokfelőlről összegyűlt nagy sokaságot teával, kaláccsal és gyümölcscsel vendégelték meg.

A nap már fáradtan hajtotta le fejét, amikor a képző növendékei énekszóval elbucsuztak s a sokaság egy szép nap emlékével oszladozni kezdett.

x A német nyelvtanítást okt. 1-től újra megkezdem. Dr. Szabó Józsefné, Bulevard Reg. Ferdinand 36.

Az öreg órán...

Suhannak a percek, egymást üzve-
[hajtván,
a mutatókat is magukkal ragadva,
sietnek előre...
Minden fordulónál egy elért órára,
fáradtságuk egy-egy rövid sóhajára,
megállnak útszékre...

S zeng a hang: egy, kettő, három,
[négy, öt, hat, hét...
Minden megállónál megváltozik a szám,
megváltozik a kép...
Igy mulik az idő, órák, napok, évek,
s az öreg órában fáradt lesz az élet,
közeledik a vég...

Elpattan egy rugó, eláll szivverése,
hiába pótolják: más a ketyegése,
már nem olyan, mint rége.
Egyre csendesebb lesz, akadoz ingája,
mutatója fordul utolsó „megállásra”,
s egyszerre itt a vég...

Suhannak a percek egymást üzve-
[hajtván,
az órák, a napok ellúnnak a múltba,
s repülnek az évek...
Szívünk óralapján új számokat vésnek:
az öröm, a bánat és a szenvedések —
vágynak... és emlékek.

Óránk út: egy, kettő, három, négy, öt,
[hat, hét,
Minden évtizeddel megváltozik a szám,
megváltozik a kép.
Lázás sietségben kopik a szerkezet,
pattannak a hurok, az életkerekek,
közeledik a vég...

Fakó, öreg órák, lomtarba kerülnek,
az öreg szívek is csendben elenyésznek.
Rájuk ki gondolna?
Visszajáró múltban, tavasz- s ős-
[tűtőbe,
mikor az emlékek eljönnek egy szóra:
megszólalnak újra...

Vajjon ki érti meg a halk, csendes
[mesét?
az, kinek boldogság tölti be szívét?
kinek fáj a lelke?...
A szó, a szívhez szól, ha örül, ha vér-
[zik.
De a halk szavakat mégis azok értik:
akik a fájdalmat nagyon közel érzik.

Paál Sándorné

Magyarok találkozósa.

Bárladban, Moldova egyik félre-
eső városában, vagyunk román nyelvi
tanfolyamon. Kezdetben abban a hit-
ben éltünk, hogy itt magyarokkal nem
találkozunk. Séta közben arról folyik
a beszéd, hogy milyen nagy a külön-
ség mindenben szülőföldünk és Mol-
dova között. Egy sereg koldus mellett

haladunk el, amire az egyik fiatal kol-
lega megjegyzi, hogy itt a koldulás is
másképpen megy, mint nálunk. Beszédünkre az egyik koldus felfigyel,
arca örömtől sugárzik és tiszta dunán-
tuli kiejtéssel megszólal: »Uraim, az
Isten nevében kérem, segítsenek vala-
mivel.« Közlebb megyünk hozzá és
megtudjuk tőle, hogy Vas Albertnek
hívják, dunántuli születésű, 40 éve,
hogy ide vándorolt. Asztalosmester-
ségből élt 30 esztendeig, ekkor azon-
ban csapások kezdtek sújtani. Fele-
sége meghalt, gyermeke nem volt, ő
pedig elvesztette szeme világát. Ki-
csiny vagyonszája eluszott a gyógy-
kezelésben, most koldulásból kell ten-
getnie életét. Mire a történet végé-
hez ért, könnyei záporként hullottak
és peregték végig sovány, meggyötört
arcán. Hogy mi mit éreztünk, azt egy-
könnyen leírni nem lehet.

A koldus aznap annyi alamiz-
nát gyűjtött, amennyit máskor egy
egész éven keresztül sem.

A külváros egyik utcájában szó-
lót vásárolunk és hozzá látunk az el-
elfogyasztásához. Közben kedélyesen
diskurálunk. Három bógatyás, barna-
képi, fekete bajszu ember állandóan
körültünk jön-megy. Csak néznek,
figyelnek. Egyszer megszólal az egyik
tiszta zamatos magyarsággal: »Ugyan
biza, uraim, mondják meg, hogy hol
tanultak meg ilyen szépen magyarul?«
A szellemes kérdésen jóízűt nevetve

világosítottuk fel a kérdezőt, hogy éppen az a baj, hogy csak magyarul tudunk ilyen szépen, azért is vagyunk itt.

A további kérdezősködés folya-
mán megtudtuk, hogy andrásfalvi magy-
arok Bukovinából, munkán vannak
itt. Sok kérdezősködés után, papjuk-
ról, tanítóikról, iskoláikról, népszoká-
sáikról stb., meleg közszóval vet-
tünk búcsut bukovinai testvéreinktől.

Galacon vagyunk kiránduláson.
A város nevezetességeinek megtekinté-
se után, egy mellékutcán keresztül
igyekeztünk az állomás felé. Az egyik
kapu előtt két kis gyermek játszado-
zik és kedvesen társalog magyarul.
Rögtön oda szaladtunk és ismeretsé-
get kötöttünk a két testvérrel. A na-
gyobbikat, aki körülbelül 5 éves, Ilon-
kának, a 3 évesnek látszó kisebbiket
Palkónak hívták. Apjuk vasutas, ré-
gebb Clujon laktak. Arra a kérdé-
sünkre, hogy románul tudnak-e be-
szélni, Ilonka azt feleli: »Én nem
tudok, de a Palkó tud.« Amikor
Palkót nógattuk, hogy beszéljen román-
ul, gyerekes makacssággal felelte:
»Moszt nem akajok!« Csak a csoko-
ládé és cukor láttára derült fel egy
kissé a képe.

A találkozás kedves benyomásá-
val melegen vettünk búcsut a két kis
magyar gyerektől.

Cs. D.

**Kölnvizet, pudert, puderdo-
bozokat és minden kozme-
tikai cikket megbízható
minőségben és jutányos**

áron a
Lántzky-drogueriában
szerezhet be.

HIREK.

Szept. 27.

Nagy Domokos megint a törvényt járja.

Nagy Domokos lupenii községi primar feljelentésére bünvádi eljárás indult meg Magyar Andrásné ugyanodavaló asszony ellen hatóságsértés miatt azon a címen, hogy egy adóvégrehajtás alkalmával, tehát amikor Nagy Domokos községi bírói minőségben járt el, Magyar Andrásné őt pofonütötte. Az ügyben a főtárgyalás szeptember 25-ikén, szerdán volt, amelyen a vádlott védelmét Filó Ferenc dr. ügyvéd látta el. A vádlott asszony beismerte, hogy a bírót pofonütötte, de védekezése szerint ezt afeletti felháborodásában és indulatkitörésében tette, hogy Nagy Domokos az adófelhajtásból keletkezett szóváltás közben a vádlott édesanyját, özv. Tamás G. Jánosné, földhöz vágta, még pedig olyan durva módon, hogy annak következtében édesanyja betegséget kapott, s amint a vádlott nő állítja, annak következtében nem sokára meg is halt. A védő a Nagy Domokos ellen indított bírói eljárás úgyszámára hivatkozva kérte az iratok beszerzését és evégből a tárgyalás elnapolását. A törvényszék a védelem indítványának helyet adott s a főtárgyalást 1936 január 13-ára elnapolta.

Országos vásár lesz városunkban október hó első napjaiban, még pedig október elején baromvásár, 4-ikén kirakó vásár. Amint értesítenek, a marhák iránt a Bánságból is előre érdeklődnek kereskedők, ami a vásár sikerére nyújthat reményt gazdáinknak is.

A Székely Dalegyetel koszorú avató, első házi-estélye. Október 12-én, szombaton este tartja a Székely Dalegyetel a gyönyörű, új köntösbe öltözött egyleti székházban a tárgumureşi—marosvásárhelyi országos dalosversenyen elnyert ezüst babékoszorújának ünnepélyes felavatását. Ez alkalommal a Székely Dalegyetel fehér-asztalt terít s dalos testvéri szeretettel meghívja e magas ünnepre tisztikarát, minden pártoló és működő tagját, a testvéregyesületeket és az érdeklődő nagy közönséget. A királyköszöntőt *Voszka István* dr. elnök tartja, míg az ünnepélyes avató-beszédet *Lévai Lajos* dr. ügyvezető elnök fogja elmondani.

Halálozás. *Molnár Ignác* nyug. vasuti főraktárnok, 62 éves korában, 24-ikén városunkban elhunyt. Széles körben ismert és becsült egyéniség volt, aki az egyházi élet terén is kivette részét a tevékenységből. Nagy részvét mellett temették. Gyermekei, köztük: *Molnár Imre* dr. oclandi ügyvéd és tekintélyes rokonság gyászolja.

Megállapították, hogy ki volt a marseillei királygyilkos. A bolgár rendőrség újjelenyomatok alapján megállapította, hogy Sándor jugoszláv király gyilkos merénylője azonos Velicsko Dimitrov-Kerin mácedon forradalmárral, akit 1928-ban életfogytiglani kényszermunkára ítélték, de öt évi raboskodás után kiszabadt.

Templomi ünnepély. A helybeli református nőszövetség f. hó 29-ikén, vasárnap d. u. 6 órakor tartja az istentisztelet keretében első templomi ünnepélyét. A rendezők ezalkalomra a következő érdekes, szép műsort állították össze: 1. Menyben lakó én Istenem, 37. sz. ének. Éneklő a gyülekezet. 2. Bibliaolvasás. 3. Megnyitó. 4. Énekel: Bodrogi Balázs, orgonán kíséri Benkő József. 5. Szaval: Lőrincz Juci. 6. Hegedűszóló, orgonán kíséri Tompa Lászlóné. 7. Előadás. Tartja: Lévai Lajos dr. 8. Énekel: Ferenczi Böske, orgonán kíséri Tompa Lászlóné. 9. Szaval: Imecs Béla. 10. Ne csüggedj el kicsiny sereg, 279. sz. ének 1. vers. Éneklő a gyülekezet. Ezen ünnepélyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. — Belépti díj nincs. Perselyes adományokat köszönettel fogad a nőszövetség.

Az autótulajdonosok figyelmébe. Az állami adóhivatal felhívja az autótulajdonosokat, hogy az októberi negyedre járó autódót (permis fiscal) 1935 szeptember 30-ikán déli 12 óráig fizessék be. Ellenkező esetben szigorú büntetésre kell számítaniuk.

Könyvtárnyitás a Polgári Önképzőnőél. A Polgári Önképző Egylet értesíti tagjait, hogy könyvtára, új könyvekkel felszerelve, október 3-án megnyílik. Könyvtárnyitás hétfőn és csütörtökön este 7—9 óráig.

Szüreti mulatság. A munkás testező egyesület (M. T. E.) f. hó 28-án, szombaton Szabó Károly vendéglőjének összes termeiben szüreti mulatságot rendez, melyre ezután is tisztelettel meghívja a közönséget. Tekintettel arra, hogy e szüreti mulatság tiszta jövedelme az M. T. E. ruhatárának és felszerelésének kiegészítésére szolgál, kéri a vezetőség a m. t. közönség szíves támogatását. Belépti díj 15+2 lej. Az estély kezdete 9 óra és a zenét Kónya Jancsiék népszerű zenekara szolgáltatta.

Nyelvvizsga a nyelvvizsga után. A satumarei prefect oly értelmű rendeletet kapott a minisztertől, hogy a városi és vármegyei tisztviselőket, akik legutóbb már letették a nyelvvizsgát, de azon csak hatos médiát értek el, állítsa újabb nyelvvizsgára s aki a hatos médián nem tud javítani, azt könyörtelenül el kell csapni. El lehet képzelni, milyen hajszálon függ szegény tisztviselők sorsa, mert hiszen egy tized médiát nagyon könnyen lehet ajándékozni vagy megtagadni. A satumarei Magyar Párt elnöki tanácsa bizottságot küldött a prefecthez, közbenjárást kérve a sérelmes rendelet visszavonása érdekében.

A világ gabonapiacáról. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet közli, hogy az Egyesült Államokban százmillió bushel idei buza-terméssel számolnak, ami alatta marad az amerikai belföldi szükségletnek. Argentínában a vetésterület ebben az évben több, mint 30% kal csökkentették (12 millió acre a jelenlegi vetésterület), aminek következtében lényegesen kisebb lesz a hozam is. Ausztráliában a készlet 40 és félről 23 és egynegyed millió bushelre szállott le. Franciaországban gyenge termés miatt magas buzaárak vannak. Anglia jelentős külföldi buzavásárlásokat eszközöl. Hollandiában közepes terméssel számolnak. A rozs-termés alatta marad az átlagnak. Az árak Lengyelországban is emelkedő irányzatot mutatnak. Magyarországról az északi államokba szállítottak nagyobb lisztmennyiségeket. Javult a Svájc felé irányuló magyar buzaexport is.

Meghalt egy székely pénztintézet igazgatója. *Puskás István*, a Gyergyói Bank és Takarékpénztár vezérigazgatója szeptember 18-án Gheorghenin (Gyergyószentmiklóson) meghalt. Az elhunyt tevékeny részt vett az erdélyi magyarság közgazdasági életében. Városunkban élő volt osztálytársai: *Biró Gyula*, *Ferencz Balázs dr.*, *Haurik Endre*, *Orbán Endre*, *Péter József*, *Zakariás József*, az elhunyt lelkiüdvéért gyászmisét tartattak a Ferenczrendiek itteni templomában.

Betiltják a magyar tanítási nyelvet. A tárgy-mureşi magyar tagozatu négy állami elemi iskola igazgatói szóbeli utasítást adtak a tanítóknak, hogy a magyar nyelven való oktatást szüntessék meg s ezután csak hetenként legfeljebb két-három órán tanítsák a magyar nyelvet. A 80 százalékból ma is magyar lakosságú városban a magyar tannyelvtől megfosztott 4 elemi iskolán kívül még három teljesen román tannyelvű állami iskola van. *Grigorescu* tanfelügyelő a nyári vakáció után tartott tanítói értekezleten kijelentette, hogy akinek a magyar tannyelv megszüntetése nem tetszik, az menjen Genf-be.

Dalköri próbák. A helybeli református dalkör próbáit a következő sorrendben tartja: hétfő este 8 órakor a nők szólampróbája. Kedden, ugyanabban az időben, a férfiak próbája. Pénteken este összpóba. A próbák az egyház tanácstermében tartatnak. Pontos megjelenést kér — az elnökség.

Csak Sámson-ECETET vásároljon.

Téli eltevéésre a legmegbízhatóbb. Erős és egészséges. Kicsinyben és nagyban árusítja: **Sámson Lajos-cég.**

Érdekes adat a madarak költözéséhez. A megyénkbeli Forteni község határában a napokban egy elhullott golyát találtak, amelynek lábán alumíniumgyűrű volt a következő felirással: *N. Museum Praha — C. S. R. A 110.* A jelzésből kétségtelen, hogy a golyát a prágai nemzeti múzeum látta el megfigyelés céljából a szokásos jelző-gyűrűvel, hogy nemzetközi szokás értelmében a megtaláló értesítse a múzeumot az adatokról. Ezekből az apró adatokból épül fel a madarak érdekes életmódjával foglalkozó tudomány.

x **Eladó, betegség** miatt egy szépen berendezett sarokház, bodegával, vendéglővel és teljes berendezéssel. Cim a kiadóban.

Eladó tüzoltó fecskendő. Az odor-heiui önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága tudatja az érdeklődőkkel, hogy egy az egylet tulajdonát képező, jókarban levő kocsi-fecskendő, teljes felszereléssel eladó. Értekezni lehet Nagy Lajos dr. főparancsnok urnál.

Irtuk ki sürgősen a káposzta-lepke hernyóit. A káposzta és kalaráb levezetést nagy mértékben ellep-ték az augusztus hó elején megjelent és rövidesen lepetezett fehér káposzta-özöndék zöldecs hernyói. Ezek a kártékony hernyók a káposzta leveleit teljes pusztítással veszélyeztetve rágják, s ha a külső levezet elfogyott, nekies-nek a főbeboruló leveleknek és a káposztafejeket is megeszik. Pusztítsuk el azokat sürgősen 5%-os sósviz-oldat permetezésével, különösen a levelek alját permetezve, ahol főképpen tartózkodnak a hernyók. A sóskut vize is is alkalmas erre a célra. Flittelelővel, vagy bodzafa-csóból készült szóróval, esetleg seprűfü-csomóval is könnyen meg tudjuk locsolni a leveleket, s a hernyók azonnal lefordulnak, akogy a sósviz megcsipte vékony bőrüket. Jövőre pedig kender kell a káposztaablák szélére és közepére vetni, a kender szaga távol tartja a pillangókat a káposztástól, s nem tudnak ide lepetezni.

**Ujból kapható nyomdánk
üzletében a Tündérvásár
képes gyermek lap. —
Darabja 4 lej. —**

Első siker a gyümölcsfavadoncok termelésénél. A kamara által rendezett gyümölcstermelési tanfolyamok mindenikén élénken ajánlotta az előadó a vármegyénk területén: az erdőszéleken, legelőkn, elhagyott helyeken termő sok vadalma és vackor magvának összegyűjtését és értékesítését, de különösen vadcsemeték nevelésére való felhasználását. Elméletileg sok földműves gazda helyeselte az előadás rendén nyert felvilágosítást, gyakorlatilag azonban, a falu elítélete miatt, nem igen mertek az emberek az új dologgal megpróbálkozni. Akadt azonban Chibed községben egy araváló ember, aki szembeszállott a gunyolódásokkal és 600 négyszögöl első osztályú földjét vadalmamaggal vetette be és a nyár folyamán megkapálgatta, s mire az egy év letelik, már 40.000 drb. körüli vadoncmennyiséget el is adta, s szerződése szerint bevesz belőle 14.000 leut. Azt hisszük, hogy ez az 1/3 hold föld egy év alatt bőségesen megjutalmazta az értelmes gazda kis fáradságát. Ennél jobban semmi sem jövedelmezett volna. Gazdák, kövesétek az első siker példaadását, a »Siculia« Gyümölcstermelési Szövetkezet bármilyen nagy mennyiségű csemete eladását közvetíti ezután is. Most az ideje a maggyűjtésnek és októberben a magvetésnek.

AZ ÚJ ISKOLAI ÉV

kezdeten felhívjuk a figyelmét arra, hogy tankönyvek, mindenféle iskolai szerek, füzetek a legolcsóbb áron kaphatók a

KÖNYVNYOMDA R. t.

boltjában.

Kaphatók **Gäzdac-Szentpéteriné-féle olvasókönyvek**, **Fejes-Felméry-Dócziné-féle abécés könyvek**, **Felméri-Lőrinczi-Bedelan-féle magyar olvasó, számtan, stb. könyvek**, valamint a **Kandray-Titz-féle számtani és mértani könyvek**, az elemi iskolák **összes osztályai részére.**

Bibliák, református valláskönyvek és imakönyvek.

Tanítók részére viszonteladás céljából kedvezményes árak.

x **Ebedő-butor** olcsón eladó. Cim: Bul. Reg. Ferdinand 48. 3-4

Egy kis fiu halalos szerencsétlensége. Opris Tódor 12 éves helybeli iskolás fiu egy nagyobb társának, aki a Küküllő közelében lovon ült, telült a háta mögé. A ló megriadva felrugott, mire a kis fiu lezuhant a Küküllőbe, ahol feje egy nagy kőhöz ügütődött hozzá, hogy koponyatörés folytán rövid idő múlva meghalt. A végzetes baleset áldozatául esett gyermeket nagy részvétellel temették.

x **Mozihirek.** Rudolf Forster, Elisabeth Bergner partnere egy évben legfőbb egyszere vállal szerepet. Mióta Bergner Londonba telepedett meg, Forster szintén elhagyta Berlint és Bécsbe költözött. Itt készült el legnagyobb filmje: a Magas iskola. E szenzációs filmcsoda nálunk szombat este és vasárnap délután fél 7, este fél 9 órakor kerül vetítésre. Különösen feltűnést keltő a filmnek egyik izgalmas epizódja, mely nem írói fantázia szüleménye, hanem valóban megtörtént esemény. Egy kémről van szó, akit idejekorán lelepleztek és különös módon tettek ártalmatlanná. A rejtélyes história, amelyet annak idején a legnagyobb titoktartással kezeltek, minden okmányával együtt a bécsi katonai levéltárba került, s a film egyik írója, aki annak idején szereplője volt ennek a rejtélyes kémkedési esetnek, az egész történetet megírta. A Magas iskola cím jelképes, mert tulajdonképpen az élet magas iskolájára céloz. Van a filmben egy cirkuszjelenet, amelyben 24 lipicai tüget végig, s amelyet a bécsi udvari istálló bocsájtott a filmgyár rendelkezésére. Itt említjük meg, hogy Nádas Sándor népszerű

lapja, a Pesti Futár, melynek mozirikrikái mindig őszinték és szigorúak, a Magas iskoláról távirati stílusban a következőket írja: »Láttuk Magas iskolát stop Tökéletes film stop igazolhatjuk a bécsi, berlini, bucureşti, párisi sikert stop Rudolf Forster kettős szerepében élmény stop. Ilyen filmeket akarunk látni stop gratulálunk a közönség figyelmét e filmre ismételtén felhívjuk, mert e film a szezon egy igen kimagasló eseménye és ha akad olyan, akinek e film nem tezett úgy előadás után a befizetett jegy árát visszaadjuk. De mindenkit biztosítunk, hogy erre nem lesz szükség. — Jönnek. Lengyelvér (Ivan Petrovics), Bolero, Golgotha (a legszenzációsabb vallásos tárgyú film), Lubienszka grófnő titka (Gustav Fröhlich).

Cserépkályhák raktáron kaphatók a legjobb chamotte-anyagból gyári áron

Kóbori Ernő

kályhásnál Str. Bălcescu No. 4. (Szombathalvi Uj ut).

Elvállalok mindennemű kályha-javításokat és átrakásokat.

x **Zongoratanítasomat** mérsékelt áron szept. 15 én, a legújabb módszer szerint, megkezdem, ugyszintén vizsgai előkészítéseket vállalok a legmagasabb osztályig. Háznál is vállalom a tanítást. *Kubane Erzsébet* Str. I. G. Duca No. 30. 3-3

Vegyünk és ültessünk gyümölcsfaoltványokat.

Vegyünk gyümölcsfaoltványokat és ültessük el azokat kertjeinkbe, ahol most, sok helyen, a talajpusztító, vad, erdei fák: cserfa, fűz, kőris, szil, nyárfák, továbbá kökény- és más bozótfák diszelegnek, ugyszintén az üresen álló kerít területre, hogy legyen otthon, a család ellátására gyümölcs a háznál, s jusson belőle eladásra is.

Vegyünk gyümölcsfaoltványokat és ültessük el azokat a terméketlen mezőségeken, a kopár hegyoldalokon, a kallódó ciheres erdőszeleken, a használatlan legelőreszekeken, hogy ezen, ma értékelen hegyeink is számottevő jövedelmet adjanak a gazdáknak, a dús gyümölcsstermek révén.

Vegyünk gyümölcsfaoltványokat és ültessük be azokkal: a mezei utak, a községbeli utcák és terek széleit, hogy ezek állandó látásával, gondoztatásával a gyümölcsfák megbecsülésére, a gyümölcsvagon tiszteltetére és oltalmazására szoktassuk a község lakosságát, a gyümölcsvédelemre és kultúrára neveljük az ifjúságot, s szaporítsuk ezek hozamával a községek vagyonát bevételük.

Vegyünk gyümölcsfaoltványokat és ültessük el azokat, hogyha más helyeinket már betelepítettük: a mezei szántóföldjeink széleire, a kaszáló helyeinkre, hogy ezek terméshozama révén esztendőről esztendőre két kiadós aratás hasznát kapjuk e területekről: egyik a gabona, vagy fűfélék termései, másik pedig a tekintélyes gyümölcsmennyiség.

Vegyünk gyümölcsfaoltványokat és ültessük be azokat minden lehető helyre, mert a jó gyümölcs a nyári hónapoktól kezdve, állandóan adja a kitűnő, vitamindus táplálékot a családnak, s jó pénzfórást nyújt a gazdának.

Eladásra gyümölcsfaoltványokat, továbbá diszfákat és magról kelt vadoncokat nagy mennyiségben szállítok az **odorheui piacra,** ugy az őszi ültetésekhez, lombhullás után, a fagyok beállta előtt, mint a tavaszi ültetéshez már kora tavasszal, a föld felengedése után. Eladásra kerülnek: a **mediási** fajsokla mindenfajta almaoltványai, ugyszintén a következő körtefajok: erdei vaj, nyári Kálmán, nyári pergamén, Clapp kedvence, babbüz (muskotály), téli narancs, Hardenport izletese, téli esperes, Diel-vaj és császárkörte fajták, 3-4 éves, koronásított oltványai.

Mészpor-trágya-lerakat. Gyümölcsfák trágyázására, a mezei növények gyorsított nevelésére, azok szárának erősítésére és a terméshozam kifejlődésére egyik legkitűnőbb, s legolcsóbb trágyaféle: a **mészpor.** Ezt a megszántott föld tetejére hintjük el és beboronálással juttatjuk a talajba, a növények gyökereihez. Különösen a pillangós virágú lóhere, lucerna, továbbá a buzafélék és gyümölcsfák hálálják meg, ha gyökereikhez, a rendes trágyán kívül, vékony behintéssel mézpor-trágyát is adagolunk. A mézpor-trágyának könnyebb beszerezhetése végett Odorheiu lerakatot létesítettem, s az nálam kisebb és nagyobb tételekben megrendelhető és átvehető.

Lakásomon megrendeléseket felveszek; továbbá új gyümölcsösök, gyümölcsfaiskolák beállítását, gondozását és permetezését is vállalom a vármegye bármely részében.

Odorheiu, Str. Orbán Balázs-utca 128. sz.

Tisztelettel: **GELLÉRD GÉZA** gyümölcsész

Ha elegáns és szép cipőt akar vásárolni, úgy keresse fel

Dobrai Károly

cipőüzletét, ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús választék áll rendelkezésre. Ugyanott mérték utáni megrendelések a legszebb és legjobb kivitelben készülnek.

x **2 cserépkályha** eladó. Érdeklődni lehet Orbán Balázs utca 36 szám alatt.

x **Hegedű- és német órákat** ad: Khehl István főgimn. tanár. 4-4

CHERESTEŞIU

teljes kiadású román-magyar és magyar-román-szótár, román nyelvtani melléklettel nyomdánk üzletében 495 lejért kapható.

x **Értesítem a n. é. közönséget,** hogy műhelyemet Bul. Reg Ferdinand 88 szám alá helyeztem át. Iskolai egyenruhák jutányos készítését vállalom. Szíves pártfogást kér: **Nagy Károly** férfi szabó. 1-2

x **Ügyvédjelölt** helyi irodában állást nyerhet. Cim a kiadóban.

Judecătoria rurală Sâng. de Pădure.

No. G. 1250-1935.

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul grefier prin această publică în baza deciziei No. 2952-1932 și G. 834-1933 a Judecătoriei Rurală I. G. Duca în favorul reclamantului A. G. Boicescu notar public din comuna I. C. Duca repr. prin avocatul Dr. Fazakas Nicolae din I. G. Duca pentru incasarea creanței de 1130 Lei cap. și acc. se **fixează termen de licitație pe ziua de 7 Octombrie 1935 ora 15 p. m.** la fața locului în comuna **Viforoasa** unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobilare 2 vaci și un vițel în valoare de 5800 Lei în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretențiunea care e de incasat face 1130 Lei interese de 8% dela 1 Aprilie 1935.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrate și dealți și aceștia ar fi căștigat dreptul de aco-perire, licitație prezentă este ordonată

și în favorul acestora în sensul art. 60 din 1881 § ul 192.

Sâng. de Pădure, 20 Sept. 1935.
Grefier: *Gulea*

Judecătoria rurală Sâng. de Pădure.

No. G. 1249-1935.

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul grefier prin această publică în baza deciziei No. 1201-1935 și G. 1467-1933 a Judecătoriei Rurală I. G. Duca în favorul reclamantului Gedő Francisc iun. dom. în comuna **Atid** repr. prin avocatul Dr. Fazakas N. din I. G. Duca pt. incasarea creanței de 1568 Lei cap. și acc. se **fixează termen de licitație pe ziua de 4 Octombrie 1935 ora 15 a. m. p. m.** la fața locului în comuna **Atid** unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobilare mașină de cusut, 2 care și mobile de casă în valoare de 6250 Lei în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretențiunea care e de incasat face 1568 Lei iar speșele până acum stabilite de 1748 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrate și de alți și aceștia ar fi căștigat dreptul de aco-perire, licitație prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. 60 din 1831 § ul 192.

Sâng. de Pădure, 20 Sept. 1935.
Grefier: *Gulea*

Régi számok a

Délibábból

2 lejért és a

Tolnai Világlapjából

3 lejért kaphatók a

Könyvnyomda R.-T.

üzletében.

Tejcsarnokok figyelmébe!

Vajcsomagoló papir kg.-ként 95 lejért kapható a Könyvnyomda Részv. T. üzletében, a Kassa y bodega mellett.

Nyári, őszi, téli cipők,
legújabb fazonok, köz-
ismerten jó kidolgozás,
megbízható jó minőség,
versenyképes szabott

árak

B Á N C S

cipőüzletében.

ahol **Dermata-cipők** is állandóan kaphatók.

